

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino. Reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna štev. 1'50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 2'50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za pasivno volilno pravico učiteljic v disciplinsko sodišče.

Učiteljicam!

Zivimo v dobi, ko nas od vseh strani pitajo s prelepimi demokratičnimi gesli, a življenje nam pokazuje dan za dnem, kako temeljito se razlikuje teorija od prakse. In nihče tega bolj ne občuti kot me žene, ki se pehamo v raznih poklicih za vsakdanji kruh.

Ničesar nočemo očitati našim moškim tovarišem, toda vsakdo mora priznati, da se me, žene v poklicih, zavedajoč se svoje brezpravnosti, trudimo s podvojenimi močmi, da ustrezamo dolžnostim, ki jih stavi naš poklic na nas. Zato je več kot upravičeno, da so začele zavedne žene vseh držav in vseh narodov energično dvigati svoj glas in zahtevati priznanje za svoje delo, samo-odločanje o svoji usodi in poziciji v javnem življenju ter soodločanje pri delu za javni blagor — z drugimi besedami: zahtevati popolno politično enakopravnost z možem.

In nihče ne more zanikati, da ravno me, učiteljice, v polni meri vršimo svojo dolžnost, da ravno me že po naravi svojega poklica vsestransko ustrezamo svoji nalogi. A kljub temu se moramo boriti z vso vztrajnostjo za vsako ped naših pravic, četudi navidezno izgleda, da je v našem stanu še največ enakopravnosti.

Da temu ni tako, smo imele priliko spoznati ravno v zadnjih dneh, ko so nas merodajni činitelji sami zaznamovali kot

pravno manjvredne člane v naši stanovski zajednici.

Ob priliki imenovanja kandidatov v disciplinsko sodišče za ljubljansko oblast je uredba učiteljice popolnoma prezrla ter priznala samo učitelje.

Ne oziraje se na to, da so s tem tepatani najelementarnejši pojmi o demokraciji ter o principu vrednosti dela in plačila, gre tudi za vidike čisto praktičnega značaja. Kako more pravično in z razumevanjem soditi moški ženo-učiteljico? Vzemimo samo slučaj, da zakrivi prestopke učiteljica kot mati; samo žena bo razumela ženo in samo ta ji bo pravičen sodnik.

Naj se tisočkrat sklicujejo na to, da so pri rednih sodiščih doslej vedno sodili moški, resnica je, da se nikdar noben moški ne more poglobiti v žensko dušo tako kot žena sama. Zato mora biti naša trajna zahteva: pripustitev žene k izvrševanju sodne in politične službe.

Tovarišice! Dočim se me borimo za popolno zenačenje naših pravic z moškimi, nam jemljejo še tiste, ki nam po vsej pravici še pritečejo. Priučujoči slučaj nam bodi glasen opomin, da nimamo pričakovati naših pravic dotlej, dokler jih celotno ne izvojujemo kot enakovredni državljani. Zato: v boj za enakopravnost!

Naš glas.

(Iz neodrešene domovine.)

Brezdomovinci smo, kozmopolitični nomadi, a naša pot je še vedno posebljena boleš, sama v se pogreznjena, a prežeta z ideali, »ker v najhujšem trpljenju, v takem, ki nima več ne lica, ne besed, je človek najbolj bogat v ljubezni; še psa bi poljubil« (Cankar). In še v mnogih srcih je trpljenje, tako, da kolje duše, izziva pritrjeno kletvo in v kletvi voljo do težkega boja snovnega in duhovnega značaja. Ni lahek ta boj, a ne klonemo duha, ker še je v nas življenje. A le oni, ki so že nosili to pezo, vedo, da je hujše ta boj doživljati ko pa o njem pisati; le kdor je živel in resnično deloval z nami, razume, kaj pomenijo cinični udarci in ponižanja, moralne brce, preziranja, zastavljenja, nevarnost, negotovost eksistence; edino oni si pravilno razlagajo more večerne in jutranje ure.

Če se že kujejo čez nas in o nas sodbe, je treba za to natančnega poznanja naših izjemnih razmer in stroge objektivnosti. Trenutni utisi in domneve, ki so največje subjektivne, netočne in krivične, so škodljive, ker so plod preneglega sprejemanja in nervoznega oddajanja. Posebno porazna pa so pavšalne sodbe. Če je kje potrebna treznost, resnost in pravičnost, je v tem slučaju, ker se zavedamo, da nosimo velik del zgodovine našega naroda. Kdo more danes vedeti, kake vrednote vsebujejo naša izsušena telesa — te posode trpljenja! In ker

smo z narodom eno, imamo pravico in tudi dolžnost staviti zgornjo zahtevo.

Zmotna je misel, da je že zasekana črta med dobrim in slabim: med izgnanci in nam. Bojujem boj izza prvega početka naše dekadence, preživel sem ognjene dneve, izza prvih dni trpim moralno in materialno in nepretrgoma sem na negotovih tleh, zato in ker sem precej poučen o našem gibanju, odločno trdim, da so med nami še samozavestni, trdni, značajni učitelji, ki sorazmerno s svojimi moralnimi sposobnostmi delijo usodo našega naroda, ki se zavedajo svojih dolžnosti in vedo, kaj je osebnost.

Nasprotno pa imamo tehtne dokaze, da lahko trdimo, da »mučeništvo« več »pregnancev« ne zasluži, da vedrijo na varnem. Ravno tukaj bi bilo dovolj polja za vprašanje etike, morale, idealov. Precej ljulike bi se nabralo. Razume se, da mi ne pade na misel trditi, da je pri nas vse čisto. Dosti garjevih ovac je v avgijevem hlevu, dosti je senc, izdajic.

Ti so ljudje dneva, te nazivamo kozmopolitične nomade, dninarje, ki mislijo le na to, kako bi si priborili večjo mezdo, udobnost; sredstva — to je postranska stvar. Nič jih ne veže na tla, na katerih so se rodili, ko strah pred kruhom; to so suhe veje na še vedno živem narodnem telesu. Taki naj pridejo na vrsto, a na način, da se prete-

tajo oni, ki so na tej strani lahkotno odstopili od svojih »praktičnih« ciljev in enako lahko sprejeli naloge »vzgoje« preko meje.

Naša sodba je: zaslužnim, vrednim, ki so bili na eden ali drugi način prisiljeni odpovedati se idealnemu udejstvovanju in

oditi čez mejo — takim plačilo, nevrednim pa kazen.

Toliko k članku v »Učit. Tov.« (številke se ne spominjam, ker mi je prišel le slučajno in za hip v roke), tičočega se odpuščenih učiteljev iz kontraktualne službe.

JANKOVIČ JANKO:

Kočevske šole v novomeškem okraju.

Kočevski otok sega deloma tudi v novo-meški okraj. V tem delu je 7 kočevskih šol: Črmošnjice, Štale, Laze, Poljane, Podstenice, Dolenja Topla reber in Smuka. Da je številka 13 nesrečna, menda ni res; res pa je, da je težko dobiti bolj nesrečnih šol kot so pravkar omenjene.

Prvič: Razen Črmošnjic so vse šole enorazredne. Že na učiteljsku smo čuli, da so enorazrednice veliko zlo. Kaj naj poročemo potemtakem o kočevskih enorazrednicah, kjer je pouk urejen tako, da pridejo vsi otroci nemške narodnosti dopolne in vsi oni slovenske narodnosti popolne v šolo. Prvi kot drugi se dele v 3 oddelke. Dva oddelka imata vedno indirektni, eden pa direktni pouk.

Drugič: Otroci, ki pridejo na novo v šolo, ne razumejo niti slovenski niti nemški. (Kočevski dialekt je tako popačen, da ga Nemeč ne ume). Učitelj more občevati z njimi le tako, da mu služijo starejši učenci kot tolmači. Šele v teku enega leta nekoliko razumejo učitelja. Jasno je, da je prvo leto skoro vsak uspeh izključen.

Tretjič: Po odloku višjih oblasti morajo učenci, katerih oče ali mati je Slovenec (zadostuje eden), hoditi v slovenski oddelk. Navadno taki otroci ne znajo niti besedice slovenski, kajti domači jezik (katerega se je priučil tudi slovenski oče oziroma mati) je kočevski in v tem jeziku občuje vsa družina. Če potrebuje otrok eno leto, da se priuči nekoliko nemščine, koliko časa bo treba, da bo umel slovenski...?

Četrtič: Vsaka skupina (slovenska ali nemška) ima v tednu 15 ur. V nemški skupini je obvezno poučevati slovenščino 5 do 7 ur. Za nemški jezik in vse ostale predmete — z veroukom vred ostane torej 8 do 10 ur direktnega in indirektnega pouka... Menda ni potreben komentar.

Petič: Jasno je, da se teh šol starejše učne osebe branijo z vsemi štirimi. Na ta mesta morajo kazensko prestavljeni ali pa politični ekspozenti. Ker pa teh ni vedno v zalogi, nastavljajo oblasti tu mlade učitelje-začetnike, kar vse ne škoduje le šoli, marveč tem učiteljem samim. Fant ali dekle, polna navdušenja in idealov ter misleča, da je povsod vadniška šola ljubljanskega

Dva zaslužna organizatorja slovenskega šolstva.

Kdor bode sestavljal zgodovino o razvoju slovenskega šolstva ob prevratni in povojni dobi, ne bode mogel prezreti dveh imen: dr. K. Verstovška in dr. L. Poljanca. Zakaj oba, dasi tako različna po svojem značaju in naziranju, sta si vendar vsak na svoj način pridobila velikih zaslug, da je danes naše šolstvo tako, kakršno je, t. j. da se je vzdržalo kljub raznim oviram na predvojnem nivoju in je celo v marsičem napre-

dovalo. V mislih imam predvsem osnovno šolstvo, dasi imata oba moža zasluge za reorganizacijo in ustroj vsega našega šolstva.

Pokojni dr. Verstovšek je pripadal po svojem svetovnem in političnem naziranju stranki, ki se jo je in se jo še često označuje kot nazadnjaško. Ali je ta očitek upravičen ali ne, je tu postranska stvar. Glavno je, da je bil, vsaj kar se tiče ustroja šolstva, jako širokogrudnega in liberalnega pote, Resnice in Ljubezni... Osobito nekateri sestavki ličijo duhovnemu poletu junškega pesnika, ko se mu duh družji z božanstvom Vsestranstva in opaja ob akordih čiste življenske lirike. Lahko pojmljvijo in kritično osvetljeni zaključki pisca razpravic imajo na mnogih mestih svojevrstno noto: **sugestivno moč**, ki se ji z lahka ne moreš odtegniti. To je redke pojave kontakta med pisateljem in čitajočo publiko v današnji znanstveni literaturi.

Vrsto člankov in razprav dele poglavja v zaokrožene enote. (Veličina čovjeka, Problemi života in kulture... itd.). Da niso razprave razvlečene, je le knjigi v korist. Zlasti članki, razpravljajoči o metodi vzgojnega udejstvovanja, osebnosti učitelja, organizaciji šole in ljudske prosvete, dajo učitelstvu priliko, poglobiti se v vzgojno prosvetne probleme, ki nas dnevno srečujejo. Dodajem, da je učiteljski poziv Vidoviču — **prirojen življenski poklic**, ki sega v področje — **umetniškega ustvarjanja**...

Knjiga dosega svoj namen zlasti kot poljudno modrovanje, ki je v pretežni meri dostopno mentaliteto širšim narodnim plastem. Zato bi knjiga morala postati ljudska čitanka, a poedini sestavki bi morali polniti marsikatero stran **srednješolskih čitank** in to predvsem na naših učiteljskih, ki po tuji krivdi bolehalo, dokler jih ne bo ozdravila korenita reforma.

Hvaležni smo, da se je naša znanstvena literatura pomnožila z novo in dobro knjigo in širen svet naj ji bo odprt...

LISTEK.

ALBERT ŽERJAV:

Ideje i problemi.

(Spisal Miljenko Vidović, založila biblioteka »Uzgajatelj« v Sarajevu, cena 30 Din.)

Življenje kot vseobčen pojav vesoljstva je večno gibanje, čigar ritem se od dne do dne stopnjuje in ojačuje...

Povojna doba je rodila kopico navdušenih reformatorjev na vseh poljih ljudskega žitja in bitja. Nov svet idej pije starim nazorom in predsodkom življenske sode, da bo zastarela ljudska miselnost morala ugasniti za večno.

Menda nobeno polje človeškega duha in razuma ni občutilo in preživelo toliko potrebnih potresnih sunkov kakor ravno pedagoško znanstvo, čigar površina še danes ni izravnana in ustaljena. Pedagoško gibanje se še vedno nahaja v najintenzivnejšem znaku iskanja, tipanja in prehoda nasproti zahtevanim vzgojnim idealom. Dozdeva se mi, da je ta intenzivnost gibanja najlepša in najdostojnejša proslava stoletnice smrti socialno-pedagoškega genija — I. H. Pestalozzija: **nadaljevati in obenem izpopolnjevati vzgojni ideal v njegovem duhu.**

Ni smela trditev, če pravim, da je pri nas najvernejši Pestalozzijev naslednik

pravi ljudski vzgojitelj, Miljenko Vidović, avtor gori imenovane knjige. Njegov, v najširše dimenzije zasnovan pokret je zanimiv iz dveh ozirov: iz **etično-idejnega** (vzgojni ideal) in **socialno-pedagoškega** vidika (metoda), ki se podpirata in izpopolnjujeta med seboj. (Lomocentralni sestav). Nietzschevega nadčloveka, ki išče zemeljskega ugodja v imenu sile in zločinov (Ohne Grausamkeit kein Fest, ali Leiden sehen tut wohl, Leiden machen noch wohler...) ni identifikovati z Vidovićevim — novim človekom, ki je rasni tip panslovske duševnosti (čuvstvo, miroljubnost, dobrota ljubezen...).

Nas kot učitelje predvsem zanima **didaktična** plat Vidovičevega pokreta, ki se očituje v sarajevski Centralni školi za odrasle v mesečnih zvezkih Dopisne šole, ker pobija pedagoški diletantizem in didaktični mehanizem. Nam niso toliko merodajni zunanji uspehi (izpiti, diplome, dosega udobnejšega eksistenčnega položaja), temveč notranji: **čvrst moralen karakter** človeka. Iskati sebe v svojem lastnem notranjem svetu in ne v pojavih in stvarih izven sebe. Kult vzgoje in pouka je — **kult človeka: srca, duha, volje...** Od znotraj na vzven (iz središča) skozi srce in razum k značaju kot sistemu energično izvedenih načel. Vzgoja vseh produktivnih sil gojenca na podlagi principov **samodelnosti, doživljanja, vsestranosti** (potrebe resničnega življenja), daje v Vidovičevem zavodu rast **voluntativno-emocijalni in moralno-etični** naobrazbi kot izhodišču za rojstvo novega

človeka. Že večkrat dokumentiran **dokaz uspeha Vidovičevega kulturno-vzgojnega sistema** je v razmerju z **materijalno-formalnimi rezultati v državno službenem vzgojnem prizadevanju** (strokovne in srednje šole) kakor 2:1, dočim pa je časovno razmerje študija kakor 1:4. Na prvi hip paradoksalna trditev, ki pa jo dokazi pobijajo.

Kdor se hoče natančneje informirati o organizaciji šole in metode vzgoje in pouka, temu priporočam, sicer malo razvlečeno, a vredno delo S. Ljubunčiča: **Vidovičeva škola.** (Zaloga »Uzgajatelj«, Sarajevo).

Poljudno-znanstveni mesečnik »Uzgajatelj« in propagandno-informativni tednik »Novi Čovjek« sta organa Vidovičevega kulturno-etičnega in socialno-pedagoškega pokreta in pričata o živi potrebi in dovtetnosti prosvitljenja najširših ljudskih plasti v svrhu idejne in kulturne preorientacije (etiziranje življenja, resnična izobrazba in socialnost, vsečloveško dobro...).

V času odsotstva duše v vseh kulturnih tekovinah, ko nas obdaja neprijetna atmosfera sodobnosti s svojim balastom in ko gazičimo antične kreposti in vrline, nam je uredil tov. Kamilo Brössler niz Vidovičevih člankov in razprav v knjigo z naslovom: **Ideje in problemi.** To niso suhoparni esejji teoretika in znanstvenika, ki živi daleč od življenja, nego so poljudno iznešene misli, kjer v enakomernem ritmu pulzira življenje tostranstva in ki odkrivajo ničevost materialističnega simbolizma nasproti veličini vere v zmago božjih poslank: **Le-**

naziranja v najboljšem pomenu besede, kar je dokazal z dejanji. In bila je prava sreča, da smo imeli v silno vzrhljani prevertni dobi na čelu našega šolstva tako velikopoteznega moža. On je dobesedno ustvaril in oče našega obmejnega šolstva. Vsak poznavalec razmer mora priznati, da je bil prevzem in preustroj naših obmejnih šol jako težka in obenem delikatna naloga. In izvršil se je ugodno in brez vsakih presretnih tlesljev.

Zakaj?

Dr. Verstovšku je bil § mrtva kljuka, pač pa mu je bilo nad vse življenje, njegove razmere ter zahteve. Zato ni bil v tem pogledu nikoli ozkosrčen ter je pustil svoje bodo krajevnim činiteljem in učiteljstvu. »Prave ljudi na prava mesta,« to mu je bilo načelo, katero je izvajal dosledno in brez vsake politično strankarske primesi vsaj na meji in najbrž tudi drugod.

Ob prevratu in tudi še nekaj časa pozneje niso bile naše strankarske razmere še tako ostre in razdrapanne, kakor so postale pozneje in kakršne so še danes. Osvojen boj je na vse vplivalo, da smo bili gluhi in slepi za težko, ki naravno morajo priti v takem slučaju. Vse — in učiteljstvo ne v zadnji vrsti — je prešinjala samo ena misel: delati za srečo naroda in veličino novo ustvarjene države. Takrat nismo potrebovali nobenega pogona v podobi paragrafov. Pogon je bil v nas samih, v naših dušah. Vsak je storil, kar je mogel po svoji močnosti in vesti. In kadar se dela na ta način, takrat ne more izostati uspeh, in sicer tako velik uspeh, kakršnega ne dosežejo še tako stroge naredbe in paragrafi. Ej, ni bila lahka tista doba, a bila je v marsičem zanimiva in tudi — lepa...

In g. dr. Poljanec?

On je docela nasproten tip dr. Verstovška. Njemu je avtoriteta osebe in zlasti pa oblasti vse. Avtoriteta oblasti pa se javlja v zakonih in naredbah, ki imajo svoje paragrafe, kateri so pa često v nasprotju z življenjem in razmerami. Črka in paragraf sta mrtva in šele oseba je, ki njima da življenje. Zakoni in avtoriteta oblasti pa sta vse, kakor potrebni v urejeni državi. In ko je avtoriteta osebnostna in oblastna padla že globoko pod normalni nivo v povojni dobi, takrat ji je on, g. dr. Poljanec, sam napram sebi ravno tako trd in neizprosna, kakor napram drugim, zopet v odlični meri pripomogel do veljave. Njemu je bil zakon s svojimi paragrafi vse; življenje in razmere bi se morale razvijati samo v tem pravcu in ne kreniti niti za pičico na stranpot. Vsi

pa vemo, da je to često nemogoče in da je pogosto v prid stvari sami, da je tako. Zakaj marsikaj se da spraviti v sklad z duhom zakona in §, ne pa z njegovo mrtvo črko in kljuko. In ravno v tem oziru, da on vidi samo mrtve §, ne pa celotnega zmisla zakona in zahteve življenja, se mu je pogosto očitalo. On je šel v spoštovanju oblastne avtoritete celo tako daleč, da je bil često izvršitelj ukazov, o katerih je bil kot vsestransko objektivni in pravičen človek osebno prepričan, da niso v dobrobit šolstvu in so pomenjali za posameznike celo morda očitno krivico. Pa ukaz je bil tu, in g. dr. Poljanec se ni vpraševal, iz katerih motivov izvira, za njega je bil nedotakljiv. Zakonu in § se je moralo zadostiti, pa če bi prav nastala stvarna ali pa osebna škoda. To je tista neizprosna disciplina, ki je često naravnost potrebna in tudi dobra, ki pa ima tudi svoje gotove meje ter mora imeti tudi svoje oziro. — Zato je v površni in nepoučeni javnosti neopravičeno padel na njega odij, da ni vedno pravičen in štiti celo očitno krivico. (Slučaj Lešnik, Ribarič itd.). A on je bil tudi tu kakor povsod le izvršilec ukaza, katerega so povzročili drugi. Avtoriteta oblasti, zakona! Marsikdo ni mogel pri takih slučajih spraviti osebnost g. dr. Poljanca s stvarjo samo v sklad. Saj je bil vendar ugleden in priznana osebnost kot šolnik in uradnik. Zakaj se ni uprl takim ukazom? To bi bilo morda za marsikoga možgano odločno, a gotovo bi to ne bil več dr. Poljanec. Zakaj avtoriteta oblasti ni smela trpeti po nikomur, najmanj pa po njem samem.

Brez dvoma ima g. dr. Poljanec tudi še posebne zasluge za organizacijo prosvetne uprave v mariborski oblasti. Ni bilo lahko to delo v tedanjih razmerah. A on ga je izvršil s svojo železno voljo in vztrajno neumornostjo docela dobro in v razmeroma prav kratkem času.

G. dr. Poljanec je užival na spodaj prav gotovo občudovanje in tudi spoštovanje. Ni pa užival — ljubezni. Na vzgoraj je pa veljal kot vzoren uradnik, kakršnih bi potrebovala naša država v vsaki panogi uprave na višjih mestih vsaj en ducat.

Zato ne moremo odobravati, da se je tega vsekakor zaslužnega moža izločilo iz javne službe. Tudi način ni bil baš prikladen. Z odhodom g. dr. Poljanca iz javne službe je izgubilo naše šolstvo trdno oporo, učiteljstvo sicer nekoliko trdega, a vendar pravičnega in objektivnega predstojnika, država pa naravnost vzornega uradnika.

Hren.

UJU v „Orjuni“.

In zopet se je oglasil učitelj nacionalist v »Orjuni! Kaj rad bi vedel za njegovo (dopisnikovo) ime, to pa zaradi tega, ker je po lastnem (!) zatrdilu silno prožet nacionalnega duha. Napada »gotove« deklaracije (imen ne navaja) in spoznam po tem, da nas deklaracije deli na razne kategorije. Iz stavka, da dopisnik ne mara skupaj sedeti s kruhoborci, moram sklepati, da je dopisnik sam bogataš, da se vsi drugi vsa leta obstoja UJU in še poprej borimo za kruh. Dopisnik tudi raje ostane sam, kakor pa, da bi sedel skupno z deklaracijo in separatisti. »In ti si edini — tiček ostal...« Kajpak, da potem ni čudno, da si za narodno edinstvo, po vzoru: čim manj nas je (najbolje samo eden!), tembolj bomo edini. Ali so zate Jugosloveni samo gotovi ljudje? Mi, deklaraciji pa smo vsekakor zato, da se nas združijo čim več v eno samo, enotno, edinstveno organizacijo. Mnogo poti pelje v »Rim«, ... vpraša se, katera je boljša.

In če bo brat in tovariš »nacionalist« ostal sam — bo skrbel le za samega sebe. Za samega sebe skrbeti pa je isto kot skrbeti za svoj trebuh. Prijatelj! Nam očitaš, da se borimo le za trebuh; razloček med nami in teboj pa je ta, da mi imenujemo trebuh s pravim imenom trebuh, ti edinec,

ALBINA MALAVASIČ:

Kako sem pričela brez vsakih sredstev z deškimi ročnimi deli na osemrazredni osnovni šoli.

Po odloku velikega župana ljubljanske oblasti z dne 28. oktobra 1926 sem bila določena, da moram prevzeti pouk deških ročnih del na šoli.

Vsak začetek je težak, ta pa je bil še prav posebno; zakaj tu nič, tam nič — pred menoj odlok in v šoli roke kakih 200 dečkov, drugega nič. Korajža velja! — sem si mislila in šla na delo. Hvala Bogu, da sem nastavljena v rojstnem kraju. Doma sem pobrala vse škarje, kladivo, klešče, nekaj loncev i. dr. Na šolskem podstrešju sem dobila stiskalnico, od neke tovarišice samovar, krajni šolski svet je kupil nekaj trdih desk in rezilnik; sama sem imela železno ravnilo in železen kot. V neki tukajšnji opekarni so mi dali prav dobro glino s posodo vred. Tako sem imela vse napotrebnejše, manjkalo mi je denar in ta mi dela tudi še sedaj najhujše skrbi. Za šolsko leto je nakazanih le 400 Din, delavnice ni, učni načrt imamo le za prve štiri razrede. Dobila sem še razdelitev ur, ki tudi ni najboljše, ker morajo hoditi otroci ob 12. uri domov in se zopet popoldne vračati, česar pa ni mogoče drugače ukreniti, ker predpisujejo novejši urniki mnogo preveč ur.

K začetku! Snov sem si razdelila v tri stopnje. Nižja, 1., 2., 3. razred; srednja 4., 5. razred; 6., 7. in 8. razred višja. Pri najmanjših sem začela z zgibanjem papirja, najprvo časopisnega, ki je pač najcenejši, nato barvastega, slednjič tudi iz kartona.

pa prekrivaš trebuh z imenom: edinstvo.

Da bi si deklaraciji ne upali javno priznavati narodnega edinstva? Čemu smo pa potem Sokoli, Orjunaši in SDSarji? Ali te organizacije ne priznavajo javno narodnega edinstva? Kdor pa nosi dvojne legitimacije, tega imenuj z njegovim imenom in ne dolži pavšalno!

Tvojih groženj se ne ustrašimo. Si bo še marsikdo premislil, predno bo hotel drezati v stalnost učiteljstva UJU, posebno še, ko bomo združeni vsi razen »enega samega«. Da ni tovariško, če groziš tovarišu, se razume.

Torej: deklaraciji smo in ostanemo. Če bomo kdaj rabili pomoči, je ne bomo iskali pri »bratih« in »tovariših«, ki že sedaj grozijo. Prepričan pa sem, da si bo tako Orjunaši in kakor tudi SDS premislila, predno bo z izzivanji in persekucijami zapravila simpatije 3/4 jugoslovensko orientiranega učiteljstva. Narodno edinstvo pa je in ostane deklaracijo vsebina in program, drugim pa zgolj uniforma in sredstvo za prikrivanje užaljenega samoljubja. Da se bo širila jugoslovenska nacionalna ideja, zato bomo skrbeli tudi deklaraciji, če tudi ne po metodah, ki jih uči zgodovina protideklaracijev.

Janko Gačnik, učitelj-Orjunaš.

Kdo bi mogel popisati izraz teh malih umetnikov, kadar občudujejo svoje izdelke! Morala bi poklicati Cankarja in mislim, da bi še ta prišel v zadrego. — Papirnatke, kape, ladje, zmaji, harmonike, veternice, košarice itd. To so za nas malenkosti, ki pa zahtevajo pri malih že precej truda in pazljivosti. Delo iz ilovice; to zopet odgovarja njihovemu duhu. Saj so še kot prav majhni tako radi delali iz zmoečnega cestnega prahu: hlebčke, kroglice, kifeljčke i. dr. Čemu bi jim sedaj ne dali ilovice v roko! Poizkusite in prepričali se boste, kako so iznajdljivi na tem polju! Meni je neki deček iz prvega razreda zgnel prav lepega, sedečega zajčka. Začeli smo tudi s prepleti in z delom z nožem — belenje vrbovih in leskovih palic. Poizkusila sem tudi z izrezovanjem in lepljenjem trakov; trdim pa, da je to za prvi razred pretežko in sem uvedla to delo v drugi in nadaljnje razrede. Na tej stopnji pletemo tudi kite iz ličja.

Z lepenkarstvom sem začela na srednji stopnji. Izrezavamo različne oblike iz tanjših lepenke. Ploskve preoblečemo z barvastim papirjem. Sivamo zvezke, s tremi in petimi ubodi. Da niso kvadrataste, pravokotne in druge izrezane oblike tako prazne jih uporabljamo za urnike, okvirje, zvezde in druge okraske. Nato sežemo po lesu: iz tankih deščic zbijamo opore za cvetice, navijače za volno, ščipalnice za perilo i. dr. Na tej stopnji modeliramo predmete na ploskve izrezavamo in lepimo papirnatke, trakove, geometrijske like, jih uvrstimo v ploskovne vzorce in trakove. Pletemo košarice — iz ličja in vrb.

(Konec prih.)

Delovanje ožjega sosveta UJU - Poverjeništvu Ljubljana.

(Poročilo iz 8. seje z dne 27. in 28. aprila 1927.)

Otvoritev.

Poverjenik A. Skulj otvori sejo in ugotovi ob navzočnosti vseh članov sklepčnost. Zaradi obširnega dnevnega reda prosi, naj bo vsak član pri poročilih in debatah kratak in stvaren.

Volitev v disciplinsko sodišče.

Predvsem naznani poverjenik, da je došel pravilnik o volitvi strokovnih tovarišev v disciplinsko sodišče že potem, ko smo razposlali vabila za današnjo sejo. Zaradi nujnosti in objave v »Učit. Tovarišu« moramo o tem najprej razpravljati. Po kratki debati sklene ožji sosvet:

1. Volitve v disciplinsko sodišče naj se izvedejo vključno pomislekom tudi z naše strani.

2. Takoj po volitvah naj vloži poverjeništvu na merodajnih mestih protest, ker se je odvzela v ljubljanski oblasti učiteljem pasivna volilna pravica.

3. Zahteva naj se, da se upošteva pri volitvah tudi podeželsko učiteljstvo.

4. Številno kandidatur naj se zniža samo na dva strokovna druga, ki naj stalno vršita svoj posel v disciplinskem sodišču.

Nato so se določili kandidati za ljubljansko in mariborsko oblast, ki se objavijo v »Učit. Tovarišu« s primernim komentarjem. Istočasno se pozove članstvo k disciplini. Prihodnje volitve za Božič bomo izvedli sporazumno s članstvom, ker bomo imeli dovolj časa na razpolago.

Odobrenje zapisnika.

Tajnik prečita zapisnik 7. seje, ki ga člani odobro.

Izvršitev sklepov zadnje seje.

Vsi sklepi seje ožjega sosveta z dne 1. svečana in širjega sosveta z dne 2. svečana t. l. v Celju so se izvršili, kar vzamejo člani na znanje.

Tajnikovo poročilo.

Nato poroča tajnik o tekočih zadevah. Napravili so se sledeči sklepi:

1. Ožji sosvet odobri v splošnem postopanje poverjeništvu proti redukciji okrajnih šolskih nadzornikov. Vendar moramo izvesti v posameznih slučajih revizijo, zlasti glede razdelitve nadzorovalnih okolišev. Sprejeti so bili zadevni predlogi.

2. Pisarniške moči, ki vrše redno, vestno in točno svoj posel, a bodo vsled redukcije nadzorovalnih okrajev razpoložljive, naj se pridele ostalim sreskim šolskim nadzornikom. Vse te pisarniške moči pa naj vrše svoj posel samostojno s pravico podpisovanja manj važnih aktov. Dobe naj naslov »referent«.

3. Preureditev »Popotnika« glede obsega in ovitka v prihodnjem poslovnem letu prepušti ožji sosvet delegacijskemu zborovanju, ki je edino opravičeno sklepati o tem.

4. Odobri se po kratki debati priloga »Popotniku« št. 7., ki se je z njo natisnil Senkovičev spis: »O učnih načrtih sploh in o novem učnem načrtu za osnovne šole« proti naknadni odobritvi skupščine.

5. Urednik »Popotnika« je ponudil za knjižnico v odkup nekaj pedagoških knjig. Ker ni za to potrebnega kredita, se priporoča nakup pedagoškemu krožku v Mariboru.

6. Vsa okrajna učiteljska društva je ponovno pozvati, da pošljejo svoje prispevke k delovnemu programu do srede maja. Zbrana snov naj se nato odstopi tov. Ribičiču, ki bo izdelal poročilo za skupščino.

7. Na dopis Izvršnega odbora UJU v Beogradu z dne 15. aprila 1927, št. 463, se sklene poslati na vsa okrajna učiteljska društva okrožnico s pozivom, da protestirajo proti nekaterim določbam v novem finančnem zakonu.

8. Vlogo s seznamom učiteljev(ic) iz Primorja, ki prosijo našega državljanstva, smo odposlali na merodajna mesta.

9. Ugodi se prošnji ljubljanskega oblastnega odbora Rdečega križa in stavi na dnevni red pokrajinske skupščine kratak referat »Rdeč križ — človekoljubna organizacija«.

10. Ministrstvo prosvete je dovolilo mladinskemu listu »Zvonček« 3000 Din podpore.

11. Dopisu pevskega zbora učiteljstva UJU se sklene ugoditi. Učitelji in učiteljice, ki sodelujejo pri zboru, a niso člani naše organizacije, naj se smatrajo le kot gosti.

12. Ožji sosvet je razpravljal o dopisu lošaškega učiteljskega društva z dne 20. februarja t. l. in kočevskega učiteljskega društva z dne 1. aprila 1927 ter ugotovil, da je poverjeništvu o stavljenih zadevah ukrenilo že vse potrebno.

13. Dopisov tov. A. Skale in Jeršinoviča se, ne vzame v pretres do ofic. obvestitve.

Finančno stanje poverjeništvu.

Blagajnik poroča o sklepu širjega sosveta v Celju z dne 2. svečana 1927 glede ureditve finančnega stanja pri poverjeništvu. Na temelju njegovega poročila je odobril ožji sosvet soglasno dosedanj pravilni postopek poverjeništvu v tej zadevi in dal direktivo za nadaljnje postopanje. Sklep širjega sosveta se mora v 8 dneh striktno izvršiti.

Učiteljska tiskarna in naše stališče.

Poverjenik opiše nato podrobno vse dogodke in korake, ki so se izvršili pred občinim zborom Učiteljske tiskarne, potek občnega zbora in prve seje upravnega sveta in nadzorstva, kar vzamejo člani na znanje. Ker se je kršil dogovor in sklep občnega zbora, se zahteva od upravnega odbora

Učit. tiskarne s posebno vlogo primernega zadoščenja in izvedbe sklepa občnega zbora. Ako ga ne dobimo, smo prisiljeni izvesti napram tiskarni skrajne konsekvence.

Potovanje učiteljstva UJU.

Izvršni odbor v Beogradu je sklenil, da podvzame organizacija meseca junija poučno potovanje po CSR in Poljski. Udeleži se ga do 100 učiteljev in učiteljic. Zaradi visokih izdatkov se poverjeništvu po svojih zastopnikih ne more udeležiti oficijelno potovanja. Udeležba se prepušča članstvu. Kdor se udeleži, naj se zglasti, da dobi potrebne instrukcije od poverjeništvu.

Pokrajinska skupščina.

Po soglasnem sklepu ožjega sosveta se vrši letošnja pokrajinska skupščina nepreklicno dne 6. in 7. julija 1927 v Kranju. Poverjenik prosi tov. Lapajneja, da vse potrebno ukrene in obvesti pravočasno o tem poverjeništvu.

Poleg drugega naj pridejo na dnevni red delegacijskega zborovanja sledeči referati:

1. Podrobni delovni program v smeri stanovskega dela s posebnim ozirom na okrajna učiteljska društva.

2. Naš gospodarski program.

3. Naš tisk.

Za manifestacijsko skupščino sta določena referata:

1. Vzgoja kmetske mladine po šolski dobi.

2. Naša mati.

Vse članstvo prosimo, da natančno premotri navedene teme. Kdor bi hotel o kateri poročati, naj to javi poverjeništvu do konca maja. Istočasno pozivamo vsa okrajna učiteljska društva, da razpravljajo na svojih društvenih zborovanjih o teh referatih in stavijo svoje predloge in nasvete, ki jih izročimo poročevalcem v svrhu upoštevanja pri sestavi.

Pevski zbor UJU.

Na pokrajinski skupščini naj nastopi tudi naš pevski zbor, ki ga je o tem obvestiti.

Samostojni predlogi.

1. Na sejo poverjenikov v Zagrebu odideta poleg tovariša poverjenika tudi tovariša Dimnik in Skala kot eksperta za sestavo prila.

2. V juliju priredi poverjeništvu pod okriljem pedagoškega krožka v Mariboru počitniški tečaj, ki naj bi se ga udeležili zlasti učiteljski naraščaj. Krožek naj sestavi primerno okrožnico in jo pošlje poverjeništvu v nadaljnje poslovanje.

3. V anketo za učni načrt za učiteljstva v Beogradu mora priti na vsak način zastopnik naše organizacije. Ko dobi poverjeništvu primerno osebo, naj izvede ta sklep!

4. Pri ministru prosvete naj se izposluje odlok, da sme učitelj za prosvetno delo, ki ga vrši med narodom, uporabljati šolske prostore, sicer so vsi tozadevni odloki iluzorni.

5. Ponovno je napraviti vlogo na pristojno mesto, da se ukine odlok velikega župana ljubljanske oblasti U. br. 5808 z dne 22. maja 1926, ki govori o proračunih za stvarne šolske potrebščine in omejitvi izdatkov.

6. Na merodajnem mestu naj se posreduje, da se vrnejo že več let zaseženi šolski prostori svojem namenu.

7. Za vzdrževanje šolskih vrtov v proračun vstavljeni zneski naj se pri potrjevanju ne črtajo. Potrjeni zneski pa naj se brezpogojno izplačajo.

8. V mariborski oblasti naj se ustanovi mesto oblastnega nadzornika za šolske vrtove. Napraviti je ponovno vlogo.

9. Z dvetretjinsko večino glasov se sklene, da se predlaga v 2. členu osnutka pravil UJU sledeča formulacija:

»Da gaji ideju potpunog staležkog edinstva svega učiteljstva u državi bez razlike političkog mišljenja i verskog naziranja i svest, da je vsaki pojedinac kao i organizacija za svoju delatnost moralno odgovorna celokupnome staležu, a ne samo članstvu; izjavljati ugled organizaciji, da će jo morati sva javnost uvažiti kao jedinu pravu zastopnicu i predstavnicu cjelog učiteljskog staleža i kao upliveni faktor u prosveti.«

Ko poda poverjenik o zborovanju mariborskega učiteljskega društva kratko poročilo in ne stavi nihče kakega predloga, zaključni poverjenik sejo.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 2. maja 1927.

Andrej Skulj, poverjenik,

Josip Kobal, tajnik.

Enotna fronta učiteljstva z ostalim drž. uradništvom.

—pz Lečenje v državnih bolnicah. Na vlogo »Zveze državnega uradništva za Slovanijo« z dne 15. marca (vide »N. Gl.« št. 10.) je interveniral Gl. činovniški Savez pri ministrstvu za narodno zdravje z vlogo, kakor smo jo citirali. Ministrstvo je na to intervencijo odgovorilo sledeče: »Izveščava se Savez da Ministrarstvo sprema nov pravilnik za prijem i lečenje drž. službenika u bolnicama i isti će važiti od 1. aprila t. g.« Glavni činovniški Savez pripominja k tej vesti, da izdeluje ta pravilnik naš osebni in odlični prijatelj dr. Štampar. Upanje imamo, da bo našim željam ustreženo. — »Naš Glas«.

Splošne vesti.

— **Sestanek vodstva UJU in poverjenikov v Zagrebu.** V petek, dne 29. aprila t. l. je bila seja poverjenikov UJU v Zagrebu, na kateri se je razpravljalo o edini točki dnevnega reda, t. j. izpremembi pravil in dokončni redakciji novega projekta. Centralno upravo UJU so zastopali: predsednik Vlada K. Petrovič, podpredsednik Tihomir Kostić, tajnik J. Milijević, Beograjsko poverjenišvo sta zastopala: predsednik Jos. Skavič, podpredsednik Jovo Milojevič, tajnik J. Tunkl, podpredsednica J. Vaura; ljubljansko: predsednik Andrej Skulj, urednik Iv. Dimnik in predsednik mariborskega društva Anton Skala, ki je referiral na glavni skupščini o pravilih; splitsko poverjenišvo je zastopal tov. I. Kutlača, sarajevsko se je pa izreklo sodelarim s sklepi, ker je bilo zadržano. Vsa poverjenišva so prinesla s seboj izpremenjene predloge, ki so se pa obravnavali le delno. Načelno je bila rešena in sprejeta popolna stilizacija pravil glede smotra in sredstev organizacije, drugače so bila pa zavzeta le načelna stališča, podrobna stilizacija je bila pa prepuščena izvršnemu odboru. Vsi člani so povdarjali nujno reorganizacijo centralnega stanovskega političnega glasila in potrebo enotnega glasila. Vendar je v danem položaju nemogoče to izvesti. Dolžnost pa je od vsakega člana, da podpre glavno glasilo UJU, zato je bil sprejet predlog o obvezni naročnini centralnega glasila, oni člani pa, ki glasila ne naroče, da store svojo moralno dolžnost do tiska s tem, da prispevajo obvezno v tiskovni fond. Poleg tiskovnega fonda predvidevajo pravila tudi podporni — borbeni fond. Projekt novih pravil bo objavljen. Na tej seji je bil pojasnjen in izravnani tudi spor radi pravil beograjskega poverjenišva med centralno upravo in poverjenišvom. Mestoma so bila podana tudi pojasnila o pogajanjih med obema grupama hrvatskega učiteljskega, ki se vrše še nadalje in ugodno potekajo. Poročila dnevnih listov o odklonitvi pogajanj niso odgovarjala dejstvu.

— **Spominsko knjigo Cankarjevemu domu na Vrhniki** je podarilo ljubljansko učiteljsko društvo ob priliki svojega zborovanja. Knjiga nosi napis »Cankarjev album«. Prva stran knjige je okrašena z narodnimi motivi in nosi kot motto Jermanove besede iz Cankarjevih Hlapcev: »Resnično, za hlapca nisem rojen. Morda bi rad bil napojen in nasičen... Ali moje koleno je tako ustvarjeno, da se ne upogne.« — Pod tem motto stoji napis: »Velikemu sinu naroda, svojemu vzglednemu mojstru Ivanu Cankarju, poklonilo v hvaležen spomin ljubljansko učiteljsko društvo ob priliki svojega zborovanja na Vrhniki 5. maja 1927.« Nato sledijo podpisi vsega ljubljanskega učiteljskega, ki se je zborovanja udeležilo. — Učiteljsko, prerjeno po Cankarjevih naukih je postavilo na domu tega velikega svojega mojstra trajen spomin. Knjiga naj bo pričrta vsem obiskovalcem Cankarjevega doma, kako visoko ceni današnje učiteljsko Ivana Cankarja.

— **Skupno zborovanje štirih društev v Metliki** dne 14. maja 1927. 7. maja 1925 sta zborovali v prijazni Metliki prvokrat dve bratski društvi: karlovško in belokranjsko. Ta dan je bil znamenit v zgodovini učiteljskega. Sklenjene so bile vezi bratske ljubavi in tovarištva. Dne 14. maja 1927 pa se zbera v Metliki štiri učiteljska društva: karlovško, jastrebarsko, novomeško in belokranjsko k skupnemu zborovanju. 1. Prihod novomeškega in belokranjskega učiteljskega društva ob 5.40, jastrebarskega in karlovaškega ob 5.46. 2. Ob 6. uri pozdrav gostov na metliškem kolodvoru. 3. Zajtrk, urede člani pripravljalnega odbora v Metliki. 4. Ob 8. uri začetek zborovanja posameznih društev. 5. Ob 10. skupno slavnostno zborovanje: a) Otvoritev zborovanja. b) Pozdravi. c) Izročitev diplome častnemu članu belokranjskega učiteljskega društva K. Barletu. d) Referati: referira jastrebarsko in novomeško učiteljsko društvo. e) Resolucije. f) Pevske točke. 6. Obed. Udeležbo je javiti do 7. maja pripravljalnemu odboru v Metliki. (Upravitelj šole). Tovariši(ice) pridite vsi! — Odbor.

— **Vse članstvo in vsa okrajna učiteljska društva opozarjamo** na poročilo o seji ožjega sosveta z dne 27. in 28. aprila t. l., zlasti na točko »Pokrajinska skupščina«. Čitajte, premotrite in pošljite gotovo svoje prispevke! Ugodite tudi 6. točki tajniškega poročila! Opozarjamo tudi na sklepe glede volitev v disciplinsko sodišče, še posebno zato, ker slišimo od strani članstva, da ni storila organizacija s svoje strani potrebnih ukrepov. Sklepi se glase: 1. Volitve v disciplinsko sodišče naj se izvedejo kljub pomislekom tudi z naše strani. 2. Takoj po volitvah naj vložijo poverjenišva na merodajnih mestih protest, ker se je odvzela v ljubljanski oblasti učiteljem pasivna volilna pravica. 3. Zahteva naj se, da se upošteva pri volitvah tudi podeželsko učiteljsvo. 4. Številno kandidatov naj se zniža samo na dva strokovna druga, ki naj stalno vršita svoj posel v disciplinskem sodišču.

— **Mladinski koncert v prid Učiteljskemu konviktu** priredi društvo slovenskih učiteljev v Ljubljani dne 14. maja t. l. Ker je namenjen čisti dobiček neobhodno potrebnemu konviktu, pričakujemo, da se koncerta udeleži učiteljsvo iz Ljubljane, bližnje okolice in z dežele v velikem številu.

— **Zvest tovariš.** Kakor poroča eden slovenskih dnevnikov, je zatisnil trudne oči v ljubljanski bolnici Kasper Gasperin, bivši nadučitelj, ki je kot upokojenec preživel svoja stara leta v Višnji gori, kjer se je bil kot tak s svojo rodbino vred naselil. Ranjki je bil rojen v Kropi, izvršil staro učiteljsko v Ljubljani, učiteljeval je na Razdrtem, Raki, Krškem, Radečah, Vipavi in nazadnje v Starem trgu pri Ložu. Pokojnika, ki je dočakal 84. leto, je odlikovala velika ljubezen do šolske mladine, zvestoba do učiteljskega stanu, posebno do svojih tovarišev. V tem slednjem primeru lahko podpisani povdarja, da je ta njegova lastnost njemu zelo koristila. V posebnem slučaju se je ranjki Gasperin rajše zameril svojim višjim, kakor pa da bi bil nezvest svojemu učiteljskemu tovarišu. Počivaj v miru blaga duša.

— **Majniški izleti** se morajo izvršiti po naredbi prosvetnega inspektorja v enem dnevu (brez prenočevanja); tudi se morajo izleti urediti tako, da revnejši učenci ne ostajajo doma. Pomaga naj se jim če mogoče iz razrednih blagajn (Podmladka rdečega križa). Izleti naj se vrše za vsak razred zase, da se more vsak učitelj bolj posvetiti svojim učencem. Na izletih se je izogibati uživanja alkohola, a v prirodi naj se varujejo cvetlice.

— **Društvo učiteljic v Ljubljani** priredi v dvorani »Uniona« Mladinski koncert dne 14. maja 1927 ob 4. uri popoldne na korist Učiteljskemu konviktu. Sodeluje iz prijaznosti gđ. Milena Verbičeva, učiteljica glasbe, učenke I. mestne dekliske osnovne šole, učenke licejske osnovne šole ter učenke II. dekliske meščanske šole pod vodstvom učiteljice gđ. Albine Svetkove in gđ. Milke Umbergerjeve. Vzored: 1. »Bože pravde«. Pojejo učenke I. mestne dekliske osnovne šole in učenke II. dekliske meščanske šole. 2. a) »Lušno je o vigradu«. Koroška narodna. Pojejo učenke I. mestne dekliske osnovne šole. b) »Sarafana«. Rуска narodna. Pojejo učenke I. mestne dekliske osnovne šole. c) »Triglava«. J. Aljaž. Pojejo učenke I. mestne dekliske osnovne šole. 3. A. Grečaninov: a) »Ko sekire peza«. Poje gđ. Verbičeva, na klavirju spremlja gđ. Svetkova. b) »Domačija«. Poje gđ. Verbičeva, na klavirju spremlja gđ. Svetkova. 4. a) »Perice«. Narodna. Pojejo učenke licejske osnovne šole. b) »Kje so tiste stezice«. Narodna. Pojejo učenke licejske osnovne šole. c) »Jaz mam pa konjca«. Narodna. Pojejo učenke licejske osnovne šole. 5. a) »Pri zibelci«. K. Mašek. Pojejo učenke II. dekliske meščanske šole. b) »Pojdem u rute«. Koroška narodna. Pojejo učenke II. dekliske meščanske šole. c) »Barčica«. Narodna. Pojejo učenke II. dekliske mešč. šole. 6. a) A. Lajovic: »Mati in dete«. Poje gđ. Verbičeva, na klavirju spremlja gđ. Svetkova. b) Risto Savin: »To je tako«. Poje gđ. Verbičeva, na klavirju spremlja gđ. Svetkova. 7. a) Stevan Mokranjac: Drugi šopek srbskih narodnih pesmi. Pojejo učenke II. dekliske meščanske šole. b) Vilhar: »Slovenac, Srbini in Hrvat«. Pojejo učenke II. dekliske meščanske šole. 8. Stanko Premrl: »Dvignimo skupni krog«. Pojejo učenke I. dekliske osnovne šole in II. dekliske meščanske šole. Vstopnina: Sedeži po 20, 15, 12, 10, 8 in 6 Din. Stojišča po 5 Din, dijaška po 3 Din. Predprodaja vstopnic v knjigarni »Glasbene Matice«.

— **Odmera dnevnice pri službenih postojanjih državnih uradnikov.** V zmislu odloka D. R. br. 113.884/26, so v veljavi sedaj sledeče dnevnice:

Vrsta državnih uradnikov		Velike dnevnice		Male dnevnice
kateg.	skupina	zvišane	normal	normal.
I.	1—3	100	75	65
I.	4—6	75	65	50
II.	1			
I.	7—9			
II.	2—4	65	50	45
III.	1—3			
II.	5	50	40	35
III.	4			

— **Dne 26. aprila t. l. je umrl v Ljubljani g. Peter Repič**, nadučitelj v pokoju. Rodil se je leta 1858. v Trstu, študiral in maturiral v Ljubljani, prvo službo pa je nastopil leta 1878. v Cerknici. Tu je ostal le par let ter bil premeščen kot nadučitelj na Unec pri Rakeku. Na tem mestu pa je po tem deloval splošno priljubljen in spoštovan vsa dolga leta do upokojitve. Veliko let je bil neustrašen in pogumen zastopnik učiteljskega in šolskega v okrajnem šolskem svetu logaškem; učiteljsko društvo pa je imelo v njem skrbnega in vestnega blagajnika, ki je z marljivim nabiranjem in zbiranjem prostovoljnih prispevkov veliko pripomogel, da je društvo za čas njegovega blagajnikovanja postavilo osmim članom tovarišem nagrobne spomenike. S svojimi sovaščani je živel ves čas v lepi slogi in miru, sovražili in napadali so ga pa tem srdečije sosedni »gospodje«, ker jim je bil s svojim vplivom in uspešnim delovanjem med Unčani in Rakovci v veliko napotje. Napadali so ga po časopisju in drugod veliko časa, da jo je eden še pred vojno pošteno skupil, drugi pa ga med vojno z neuteemeljenim ovađstvom spravil na ljubljanski grad, odkoder že ni bilo več daleč

do Suhega bajerja. — Ostal pa je pri vsem tem neizprosen mož jeklen. Casten mu spo-min!

— **P. n. učiteljsvu mariborske oblasti.** Od glavnega odbora »Jadranske straže« v Mariboru sem prejel nalogo, da predavam v propagandne, domoljubne svrhe na učiteljskih zborovanjih, shodih in izletih (tudi učencev) s predvajanjem primerne filma, kjer obstoji kino, ali pa histor. zemljevida, ki ga je g. Sl. Dimnik nalašč izdelal. Teme so: Jadransko morje ob Balkanskem polotoku. Naselitev Jugoslovanov in prve državne oblike. Iz zgodovine prejšnjih narodov. Rimska doba. Slovanska Dalmacija in Benečija. Beneške vojne. Zemljepisna in zgodovinska nomenklatura na Balkanskem polotoku. Pedagoške, dušeslovne, metodične naloge. Učiteljska društva naj me blagovolijo pravočasno obvestiti. Osebnostno samo povrnitev stroškov. — Prof. Miro Šijanec, Maribor, Gosposka ul. 58.

— **Razpis učiteljskega tečaja za ročna dela.** Oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani priredi tudi v letošnjih velikih počitnicah, in sicer od 4. julija do 6. avgusta 1927 učiteljski tečaj za ročna dela Podmladka društva Rdečega križa. Številno udeležencev se določi naknadno. Tečaj se bo vršil tudi letos na tehniški srednji šoli v Ljubljani, in sicer: I. Splošni tečaj, obvezen za vse udeležence, od 4. julija do 11. julija 1927. Predmeti: gnetenje, izrezovanje iz papirja in kartonaža (osnovni pojmi). II. Splošni tečaj za: 1. kartonažo s knjigovestvom; 2. mizarstvo v zvezi s strugarstvom, rezbarstvom in kovinarstvom; 3. pletarstvo. Vsak udeleženec si bo izbral eno izmed imenovanih strok iz strokovnega tečaja pod II. Za vse obiskovalce bo po njihovi želji tudi tečaj za krasilne tehnike, in sicer: vlaganje v les, imitacija vlaganja v les, žgalna tehnika, slikanje na les in na steklo, batik-tehnika, pastinclo-slikarija, šablomanje na platno, svilo in žamet. III. Teoretični del tečaja bo obsegal predavanja o metodi in pomenu delovne šole, o higijeni, o Podmladku Rdečega križa i. dr. Tudi teoretični del se bo vršil od 4. julija do 11. julija 1927 in bo obvezen za vse udeležence. Udeleženci učiteljskega tečaja bodo lahko stanovali v Akademskem kolegiju, Kolodvorska ulica št. 12, proti oškodnini 150 Din (sto petdeset dinarjev) za ves čas tečaja. Hrano bodo imeli ali privatno ali v uradniški menzi na lastne stroške. Pouk bo brezplačen, le za nabavo materiala, ki je potreben za delavnice, bo treba plačati 100 (sto) Din; zato pa ostanejo vsi izdelki last tistega, ki jih izdelal. Prispevke za material in za stanovanje je plačati ob vstopu v tečaj. Učitelji (učiteljice) osnovnih, meščanskih in srednjih šol, ki se žele udeležiti tega tečaja, naj vložijo svoje prošnje, oziroma prijave z navedbo stroke in strokovnega tečaja pod II. na oblastni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani do 1. junija 1927. Prednost imajo oni učitelji (učiteljice), ki aktivno delujejo v Podmladku. O sprejemu bodo dotičniki posebej obveščeni. Zbera naj se dne 4. julija 1927 ob 8. uri dopoldne na tehniški srednji šoli v Ljubljani. — Tajnik: Fran Gabrček, s. r.

— **Schreiner-Bezjakova »Slovenska jezikovna vadnica I.—V. se sme uporabljati kot časna učna knjiga.** Nove izdaje se ne bodo priredile.

— **Josip Brinar: Slovenska slovnica za osnovne šole. I.—II. je odobrena kot časna učna knjiga** privatne izdaje do definitivne revizije vseh učnih knjig.

— **Izplačevanje in naganje državnih podpor za gradnjo novih šol.** Prosvetno ministrstvo je izdalo naredbo glede izplačevanja državnih podpor za zidanje novih šolskih poslopij. Podpore se izplačujejo šolskim občinam, šolskim odborom, odnosno odborom za zidanje šol potom finančne uprave. Denar smejo pridržati le tisti odbori, v katerih območju se je že pričelo zidanje. — Občine, ki še niso pričele z graditvijo, morajo vložiti denar v Hipotekarno banko, oziroma njene filijalke.

— **Uslužbeni listi kontraktualnega učiteljskega.** Za kontraktualne učitelje, ki nimajo svojih dokumentov, se začasno lahko predlože neoverovljeni uslužbeni listi, ki se bodo po pribavi dokumentov naknadno odobrili. — Ako si kontraktualni učitelji (došli iz Italije) ne morejo pribaviti niti originalov, niti prepisov svojih dokumentov, se overovljenje ne more izvršiti na podlagi listin. V takem slučaju se je treba zadovoljiti deloma s potrdilom jugoslovenskega generalnega konzulata v Trstu, deloma pa z uradnimi izjavami naših učiteljev, ki so skupno službovali oziroma polagali izpite s temi kontraktualci. — Uslužbeni listi za kontraktualne učitelje se morejo predložiti takoj — dokumenti oziroma kakršnekoli listine se morejo predložiti pozneje.

— **Ravnokar je izšla »Učna knjiga za strojepisje«** kot prva in edina te vrste v slovenskem jeziku. — Knjigo, ki obsega teoretični in praktični del in ki bo izborno služila svojem namenu, prav toplo priporočamo ne le strojepisnim šolam, učiteljem strojepisja ter njih učencem, temveč tudi učiteljskim knjižnicam ter vsem, ki se hočejo v kratkem priučiti pravilnega in brzega strojepisja. Cena broširani knjigi znaša 8 Din. Naročila sprejema izdajatelj Josip Christof, vodja drž. konc. priv. šole v Ljubljani, Domobranska cesta 7.

— **Usposobljenosti izpiti v pomladanskem roku** so se vršili na državnem moškem učiteljskem v Mariboru pod predstvom ravnatelja dr. M. Potočnika od 20. do 30. aprila t. l. Popoln izpit za osnovne šole so položili: Arnšek Josipina, Beloglavčev Maks, Bitenc-Rajšp Vlasta, Brelih Oton, Brenič Mira, Cvetko Ivan, Črnko Viktor

rina, Dolenc Ljudmila (z odliko), Domnik Drago (z odliko), Dworsky Olga, Grobin Pavla, Horvat Ivan, Jenko Alojzij, Karničnik Jožica, Kavčič Marica, Korošak Drago, Kos Berta, Kos Marica, Kotnik Drago, Krajnc Draga (z odliko), Lang Hilda, Lorger Olga, Mikolič Martina, Moder Janko, Petrač Franc, Povh Maksa, Ribarič Elizabeta, Roškar Draga, Sedovnik Marija, Stajniko Viktor, Stefanciosa Andrej, Sterger Ana (z odliko), Sinigoj Avgusta, Štokelj Karol, Theuerschuh Ivan, Tomažič Božidar, Tomažič Josip (z odliko), Trepenič Ljudmila, Viher Miroslav, Vuk Karla. Dopolnilni izpit za osnovne šole so položili: Belovič Vilma, Doma Ludovik, Kodrič Vladimir, Reprobirani so bili: 2 kandidata in 1 kandidatka. Na izpit ni prišel en kandidat. K dopisu v »Učit. Tovarišu« z dne 28. aprila 1927 se konstatira: Pismeni in ustni izpiti so trajali 11 dni. Po odloku prosvetnega ministra (S. N. br. 6083 od 3. aprila 1924) ima vsak učiteljski kandidat v dobi polaganja usposobljenostnega izpita pravico odsotnosti od službe 21 dni.

Ferijalni Savez učiteljstva.

— **Ferijalno zborovanje** glede nameravane ekskurzije na Francosko in letovanje na Hvaru je bilo na Veliki četrtek v Ljubljani pri Slovenski Bistrici ob prav pihli udeležbi.

Glavni poverjenik U. F. S. tov. Mrovč lje poda sedanje stanje v U. F. S. s pripombo, da bo U. F. S. s prihodnjim šolskim letom podrobno pričel z organizacijo v vseh pokrajinah. Da U. F. S. pri nas ne uspeva tako, kakor bi moral, tiči vzrok v tem, da učiteljsvo ni informirano točno o U. F. S., kljub temu, da je vse natančno že bilo navedeno v prejšnjih letih v »Učit. Tov.«; kot dokaz temu, da se še vedno ponavljajo vprašanja, kaj je sploh F. S.! Priporoča, da bi se učiteljsvo bolj interesiralo za vsako gibanje v U. F. S. vse leto, ne pa samo za zadnje informacije, navedene vedno pod rubriko zgornjega naslova.

Ker ni bilo tolikega zanimanja med učiteljsvom za našo ekskurzijo na Francosko, se soglasno sklene, da se ekskurzija za letos odloži.

V glavnem bo delo usmerjeno na kolonijo Hvar; sklenjeno je bilo, da se uvede lastno gospodinjstvo, za kar bi znašal proračun dnevno okrog 20 Din.

Na Hvar bi šli prve dni meseca julija po pokrajinski skupščini UJU.

Prijave za kolonijo skupno s pristopom v U. F. S. prosim do 25. maja. (Za U. F. S. 50 Din, vplačilo 100 Din, ki se ob odhodu vrsteje). Čas hiti, konec šolskega leta se bliža!

Natančen proračun bo objavljen takoj, ko prejmemo prijave. Prijave pošljite na naslov podpisanega.

Vse tovariši(ice), ki so prijavili vstop v U. F. S., prosim, da pošljejo do 1. junija pristopnino (50 Din), v obratnem slučaju se prijave črtajo. Za vprašanja prosim znamko za odgovor! — Slavko Mrovčje, glavni poverjenik U. F. S., Jesenice, (mešč. šola).

Naša gospodarska organizacija.

— **g Članom Učit. Samopomoči.** V teh dneh ste prejeli položnice za tri (137.—139.) smrtne slučaje: Pavla Levec, Ljubljana, Peter Repič, Ljubljana in Kasper Gasperin, Višnja gora. Nakazali bodete znesek 16 Din, zakonski pari dvojnó. Zamudnikom sem prišel k temu še zaostanek. Uprava prosi, da izvršite nakazila takoj v prvih dneh meseca, najkasneje pa do 25. dne v meseceu. — Od 1. januarja 1927 do danes so prejeli dediči 92.275 Din in to za 9 smrtnih slučajev. — Učit. Samopomoči ima 2066 članov. Posmrtnina znaša 10.330 Din.

— **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani.** V aprilu sem prejel sledeča vplačila: Učiteljsvo pri prosvetnem oddelku v Ljubljani 100 Din; učiteljsvo I. deške osnovne šole v Ljubljani 115 Din 70 p; Josip Siegmund, šolski upravitelj, Stari breg 10 Din; Pavla Dežmanova, učiteljica v Kozmendi 10 Din; Štefanija Sojer, učiteljica Faravas 10 Din; Marija Grošljeva, učiteljica v Ljubljani, za »Rdeče nageljčke« 20 Din; urednik »Kmetijskega lista« M. Mravljje, poravnava v tiskovni pravdi (učitelj Japej) 50 Din; Helena Jenko, učiteljica v pokoju, Trboje pri Smedniku 15 Din. Z današnjim izkazom znašajo vsi letošnji prejemki 7207 Din 65 p. — Josip Kobal, blagajnik.

Književnost in umetnost.

— **k Behterev: Sugestija i Vaspitanje.** Prevod iz ruščine, ki sta ga oskrbela Kiseilinovič, prof. in Pejkelj, supl. v Aleksincu, Knjiga je izšla v samozaložbi in je tiskana v srbohrvaščini s cirilico. Cena 5 Din.

— **k Kratki pregled hrvatske i srpske književnosti.** Priredil Tomo Jederlinič. Tiskala in založila Učiteljska tiskarna. Cena 10 Din. Pri skupnem naročilu najmanj deset izvodov à 8 Din.

V malem žepnem formatu s 40 uspelimi fotografijami, je izšla knjižica pod gornjim naslovom in sledečo vsebino: 1. Književnost. Jugoslovenski narod, pismo i knjiga. 2. Tradicionalna književnost u Srba i Hrvata. 3. Umetna književnost. Prvo doba u Hrvata. 4. Drugo doba hrvatske književnosti. Dubrovnik i Dalmacija. Humanizam i renesansa. 5. Kulturne i političke prilike u Dubrovniku i Dalmaciji. 6. Književnici dalmatinski i dubrovački. 7. Dubrovački klasici. 8. A. Kačić-Miošić. 9. Književnost u Hrvatskoj. 10. Književnost u Bosni. 11. Književ-

nost u Slavoniji. 12. Književnost u Srbiji i Vojvodini. 13. Prosvetitelj Obradović i njegovi savremenici. Prelazno doba. 14. Narodni preporod. Romantizam. Karadžić. 15. Ilirizam. Gaj.

Knjižica je namenjena v prvi vrsti 3. in 4. razredu meščanskih šol ter kot repertorij maturantom, a jo bode s pridom uporabljali vsakdo, ki hoče vsaj v glavnih potezah spoznati bogato literaturo naših bratov na jugu. Upamo, da bo prireditelj, ki je poleg Čitanke in Slovnice izdal sedaj »Kratki pregled književnosti« šel še dalje in priredil razvoj novejšje književnosti (od Vuka in Gaja do danes). Knjižico toplo priporočamo.

Društvena zborovanja UJU.

Kulturni krožki:

— Učiteljski krožek za sodni okraj Višnja gora. Zaradi važnosti sporeda se udeležimo vsi zborovanja litijskega učiteljskega društva, ki se bo vršilo v soboto 7. t. m. ob 9. uri na učiteljski v Ljubljani. Nameravani naš sestane na Polju se preloži na prihodnji mesec. — S.

Vabila

— Zborovanje društva učiteljic v Ljubljani se bo vršilo dne 14. maja t. l. ob 9. uri dopoldne na mestni dekliški šoli pri sv. Jakubu. Dnevni red: 1. Društveno poročilo. 2. a) Referat učiteljice gđe. M. Pleško: »O potrebi izobrazbe učiteljic v kmetijsko-gospodinjstvem oziru«. b) Razgovor o referatu. 3. Slučajnosti. Prosvetni oddelek je dovolil pouka prost dan, zato pričakujemo čim večje udeležbe! Isti dan popoldne se bo vršil mladinski koncert na korist Učiteljskemu konviktu. Prosimo Vas, tovarišice, zglasite se za vstopnice pisмено na »Društvo učiteljic« — I. dekliška šola v Ljubljani pri sv. Jakobu.

— Zborovanje učiteljskega društva za laški okraj se vrši v nedeljo, dne 22. maja t. l. ob 10. uri dopoldne na deški šoli v Trbovljah. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje tov. sreskega šolskega nadzornika L. Potočnika o važnejših šolskih zadevah. 4. Volitev delegatov za pokrajinsko in glavno skupščino. 5. Predlogi za pokrajinsko in glavno skupščino. 6. Poročilo računskih pregledovalcev o poslovanju blagajne za l. 1926. 7. Razno. Po zborovanju skupno kosilo v Sokolskem domu, kjer se vrši ob 3. uri popoldne pevski koncert učiteljskega pevskega društva iz Ljubljane, katerega se udeležimo. Ako bo dopuščal čas, napravimo pred odhodom vlaka (ob 19. uri) skupni izprehod po dnevnem kopu.

— Učiteljsko društvo za marenberški okraj zboruje v soboto, dne 7. maja 1927 ob 8. uri na osnovni šoli v Breznu. Vzpored: 1. Zadnji zapisnik. 2. Dopisi. 3. Narodno obrambno delo Cirila Metodove družbe in naše šolstvo. Ref. tov. Fran Skulj iz Ljubljane. 4. Temeljni pojmi in viri zgodovinske vede in nekaj iz preteklosti našega okraja. Ref. tov. Josip Mravljak iz Vuzenice. 5. O urejevanju in študiju domoslovnega materiala. Ref. tov. Bogdan Jurančič iz Remšnika. 6. Konstituiranje pedagoškega krožka. 7. Volitev delegatov za skupščino. 8. O učiteljski ferijalni koloniji na Jadranu. Ref. tov. Fraso. 9. Šolske in stanovske zadeve. 10. Slučajnosti. Pričetek točno ob 8. uri. Redakcijski odbor prosi, da vsaka šola točno izpolni priložene tiskovine za zbirko domoslovnega materiala. — Odbor.

— Krško učiteljsko društvo zboruje v soboto, dne 14. maja t. l. v Veliki vasi pri Leskovcu z običajnim dnevnim redom. Predava tova. gđe. Baudkova o »Vzgoji usmiljenja«. Glede kosila se javite najkasneje do četrta, t. j. 12. t. m. tov. Josipu Černetu, šolskemu upravitelju v Leskovcu. Prosimo polnoštevilne udeležbe.

— Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje dne 14. maja t. l. ob pol 11. uri v ormoški osnovni šoli. Spored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Ivan Henrik Pestalozzi; predava tova. Jenko. 5. Poročilo o obnem zboru Učiteljskega doma v Mariboru; poroča tova. Rajšp. 6. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 7. Slučajnosti. Opombe: 1. Ker želi Udruženje Jugoslovenskega Učiteljstva v Medjimurju, da zborujemo z njim s skupnim programom jeseni v Čakovcu, je naše zborovanje ta mesec v Ormožu. 2. Eno uro pred zborovanjem je pevka vaja. 3. Knjige Slovenske šolske Matice se dobijo pri poverjeniku.

— Belokranjsko učiteljsko društvo zboruje o priliki skupnega zborovanja dne 14. maja 1927 v Metliki ob 8. uri z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Čitanje za pisnika o zadnjem zborovanju. 3. Dopisi. 4. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 5. Volitev odbora pedagog. didakt. krožka. 6. Pojasnila k reviziji poročila — poroča tova. urednik Dimnik. 7. Poročilo preglednikov računov. 8. Slučajnosti. Dnevni red skupnega zborovanja so prejela vsa upraviteljstva šol. Prijavite se pravočasno. — Tajnica.

— Kamniško učiteljsko društvo zboruje dne 9. maja 1927 ob 9. uri v šolskem sopleju v Mengšu. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Praktični nastop tovariša Božiča v VI. razredu. 3. Slučajnosti. Tovarišica blagajničarka prosi, da se do zborovanja pravočasno zaostala članarina.

Poročila:

— Učiteljsko društvo ptujsko je zborovalo 2. aprila v Ptuj ob navzočnosti 73 članov.

Tov. predsednik otvori zborovanje ter izreče v toplih besedah bivšemu predsedniku in sedanjemu podpredsedniku tova. Museku zahvalo za delovanje v društvu, katero je vodil v viharnih časih polpreteklih dni. Konča s pozivom, da i nadalje posveti tova. Musek vse svoje moči procvitu društva.

Zapisnik se tokrat ni čital. Dopisi. Tov. predsednik naznani članstvu, da tovariš, ki je do sedaj zastopal učiteljstvo v ocenjevalni komisiji, še ni odložil svojega mesta, kakor je učiteljstvo zahtevalo ter tudi ni odgovoril na dopis.

Prečitalo se je poročilo o obnem zboru društva Učiteljski dom v Mariboru ter se je naročilo šolskim upraviteljem ali poverjenikom, da pobere članarino 20 Din.

Dva tovariša sta sporočila, da nista izstopila iz učiteljskega društva.

Predavanja. Tov. predsednik je nato predaval o srbohrvaščini v osnovni šoli. Referat je bil sestavljen iz praktičnih vidikov. Podal je vse izkušnje, ki si jih je nabral tekom povojnih let, pri pouku srbohrvaščine v slovenskih osnovnih šolah, da se z njimi okoristijo vsi učitelji, ki poučujejo ta predmet. Žal, da se je pri debati oglasil le eden tovariš.

Sledilo je predavanje tov. Kanclerjeve o ženskem gibanju. Tudi ta referat je bil temeljit, četudi zmeren. Tovarišica je obravnavala temo v splošnih velikih obrisih. Povdarjala pa je pri vsem, kar nam je povedala, da ostane žena, kljub borbi za obstoj, vedno žena. O referatu se ni debatiralo, kar bi bilo pa celo umestno.

Slučajnosti. Tov. predsednik opozori, da prodaja tov. Lovreca v Majšpergu pa nje in čebelarstvo orodje po zmerni ceni.

Na predlog tova. Museka se sklene, da bo društvo v maju zborovalo v Čakovcu. Zborovanje se bo vršilo 7. maja in bo obnem majniški izlet. Tov. Čokl poziva mlade tovariše in tovarišice, da pristopijo k društvu Učiteljska samopomoč.

~~~~~

Slavno ravnateljstvo!

Usojamo si vljudno javiti, da smo se tudi letos odločili vsem šolam in učilnicam

majski izlet na Bled

z izredno znižanimi cenami olajšati. Veselilo nas bo zelo, ako nas s svojim obiskom počastite.

Cene:

Kosilo:

1. vrsta: juha, pečenka, dve prikuhi, močnata jed	15—	Din
2. vrsta: juha, govedina z dvema prikuhama	8:50	»
3. vrsta: juha, praženi krompir in solata	4—	»

Večerja:

1. vrsta: pečenka s prikuho, močnata jed in dessert	12—	»
2. vrsta: rižota s solato ali guljaš s krompirjem	6—	»

Južina ali zajterk:

Kava, čaj ali mleko z dvema kruhoma	2:50	»

Okrepčila:

Malinovec ali limonada ¼ l kožarec	2—	»

Prenočišče:

Priprosto na žimnici za osebo	2—	»
Postelja s perilom za osebo	5—	»

Za izbornu kuhinjo, kakor tudi pozorno in točno postrežbo jamčimo.

Naša hotelska restavracija se nahaja na romantičnem Blejskem gradu ob jezeru v višini 112 metrov.

Razgled je očarljivo lep, tako, da lahko trdimo: »Kdor ni videl Bleda z grajske terase, Bleda sploh videl ni!«

Za igre na prostem je dovolj prostora. Na razpolaganje je tudi prostorna jedilnica in poleg te plesna dvorana. Poraba glasovirja prosta.

Nadaljnja pojasnila na željo takoj. Prosimo Vas v Vašem lastnem interesu, da nas o eventualnem obisku blagovolite pravočasno obvestiti ter se priporočamo

z velespoštovanjem

Uprava

Hotela na Blejskem gradu Bled.

Telefon interurban št. 6.

~~~~~

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za KNJIGOVEŠTVO IN KARTONAŽO dobite najceneje v trgovini

„ŠAGRIN“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6.
(nasproti Hotela Union.)

—k Ksaver Meško: Kam plovemo. Povest. Novi, predelani natis. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 1927. Cena broš. 36 Din, vezani 46 Din.

»Kam plovemo« je Meško napisal v svojem 22. letu. Sodobna kritika, ki ni prezrla v povesti mladega nadarjenega »novostrujarja« tudi njenih senčnih strani, mu je priznala, da je izboren pripovednik in proučevalec duševnega življenja, ki slika mo-

dero življenje v prav zanimivi obliki. Značilne posebnosti Meškove pripovedne umetnosti se zrcalijo že v tej povesti: podrobna analiza duševnih borb njegovih junakov, plastično slikanje prirode, živahno pripovedovanje in skrbno opiljen slog. V prenovljeni obliki radostno pozdravljamo knjigo ob njeni tridesetletnici kot še vedno svež in dragocen spomenik izza prve dobe naše bogate moderne.

Vsaka šola in slovenska hiša mora imeti knjigo pesmi:

★
E. GANGL:
★ HRAM SLAVE ★

Broš. 30 Din, eleg. vez. 40 Din, s poštnino 2 Din več.

★
KNJIGARNA
UČITELJSKE TISKARNE
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Zahvala.

Nasrčnejša zahvala vsem, ki ste nam dali v teh najgorenjših urah, kar edino more nekoliko ublažiti prvo boleost; v prvi vrsti vam nepričakovano mnogobrojnim, ki ste prebleglega našega rankega spremila na koncu njegove ravne in svetle poti! Posebej se zahvaljujemo njegovim gospodom tovarišem, da so se od neumornega mnogoletnega širitelja prosvete z našo pesmijo poslovlili s tako krasnim zadnjim pevskim pozdravom!

Višnja gora, Ljubljana, Maribor, dne 3. maja 1927.

Rodbine
Gašperin, Kobau in Dr. Šorli.

SVILA
IN
VOLNA

VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI

A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.

Pravkar izšlo!

NOVO!

Pravkar izšlo!

A. Novak: RISANJE

s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII., posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predlogam je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. — Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 500—

Novakovo »Risanje« je odobreno od prosv. odd. za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljstvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, Frančiškanska ul. 6.